

16.06.2021

Ärende/20

§ 202

Den av ledamoten Jenni Pajunen väckta motionen om en gång- och cykelbro från Knekten till Tjärholmen

HEL 2021-000707 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Jenni Pajusen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Jenni Pajunen och 16 andra ledamöter föreslår i sin motion att fullmäktige i brådskande ordning ska föreläggas en plan om en gång- och cykelbro mellan Knekten i Fiskehamnen och Tjärholmen. Den föreslagna broförbindelsen anses ytterligare förbättra Knektens tillgänglighet och attraktivitet.

Stadsstyrelsen antecknade 21.9.2020 en utredning om en hemställningskläm av fullmäktigeledamoten Jenni Pajunen, i vilken det förutsattes en man utreder möjligheten att bygga en bro för cyklister och fotgängare från Knekten till Tjärholmen. Stadsstyrelsen konstaterade då med hänvisning till de utlåtanden som stadsmiljönämnden och kultur- och fritidsnämnden gett om klämman att det inte var aktuellt med en gång- och cykelbro från Knekten till Tjärholmen i den dåvarande planerings- och byggfasen för området.

Stadsmiljösektorn har gett ett utlåtande om motionen. Stadsstyrelsen anser liksom stadsmiljösektorn att det för närvarande inte är aktuellt att planera eller bygga en gång- och cykelbro från Knekten till Tjärholmen.

Den föreslagna bron skulle visserligen i sig utgöra ett bra tillägg till vägsträckningarna i området, med det är ändamålsenligare att rikta de befintliga resurserna till att främja mer brådskande projekt.

Stadsstyrelsen konstaterar att området redan kommer att få en broförbindelse mellan Knekten och Havshagen, Havshagsbron, som enligt planerna ska byggas åren 2024–2026. Bron förbättrar förbindelserna från södra Fiskehamnen mot centrum avsevärt. Bron är reserverad för snabbspårvägen Kronbroarna, för cyklister och för fotgängare. Till Havshagsbron ansluter sig i framtiden Kolhamnsbron från Hanaholmen, som bidrar till att komplettera nätverket av pendlingsstråk och gångvägar. Enligt detaljplanen för Hagnäs ska nuvarande Hagnäs bro ersättas med en lägre lösning, som passar bättre in i omgivningen. Den här bron förbättrar för sin del gång- och cykelförbindelserna mellan Fiskehamnen och centrum.

Stadsmiljösektorn har gett ett utlåtande om motionen. Kultur- och fritidssektorn har hänvisat till det utlåtande som kultur- och fritidsnämnden hösten 2020 gav om hemställningsklämman om en bro för cyklister och fotgängare från Knekten till Tjärholmen och meddelat att sektorn inte behöver yttra sig om motionen.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Jenni Pajusen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Stadsfullmäktige 02.06.2021 § 177

HEL 2021-000707 T 00 00 03

Beslut

16.06.2021

Ärende/20

På förslag av ordföranden bordlade stadsfullmäktige ärendet.

19.05.2021 Bordlades

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 03.05.2021 § 329

HEL 2021-000707 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala 12.4.2021

HEL 2021-000707 T 00 00 03

Kaupunkiympäristön toimiala antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Jalankulun ja pyöräilyn sillan suunnittelu tai rakentaminen Nihdistä Tervasaareen ei tällä hetkellä ole ajankohtaista. Silta itsessään olisi hyvä lisä alueen reitistöön, mutta on olemassa kiireisempiä hankkeita ja rajalliset resurssit kannattaa käyttää mieluummin niiden edistämiseen.

Alueelle on jo tulossa Nihdin siltayhteys Merihakaan eli ns. Merihaansilta. Silta on varattu Kruunusillat-pikaraitiotielle, pyöräilijöille ja jalankulkijoille. Silta parantaa Kalasataman eteläosien yhteyksiä Helsingin keskusta merkittävästi. Merihaansiltaan liittyy tulevaisuudessa Hanasaaressa Hiilisatamansilta, joka täydentää osaltaan baana- ja jalankulkuverkkoa. Hakaniemen asemakaavassa (Kylk 10.12.2019 § 641) nykyi-

nen Hakaniemen silta osoitetaan korvattavaksi matalammalla ja ympäristöön paremmin sopivalla ratkaisulla. Tämä silta parantaa erityisesti pyöräilyn ja jalankulun yhteyksiä Kalasataman ja keskustan välillä.

Tehdyt selvitykset

Toivomusponnessa esitetty siltayhteys syötettiin jalankulkua ja pyöräliikennettä mallintavaan Brutus-ohjelmistoon tarkasteluvuodelle 2025, jolloin Kruunusiltojen muodostama yhteys olisi jo käytettävissä. Ohjelmiston ennustama liikennemäärä kesävuorokautena ponnessa esitetyllä yhteydellä olisi noin 2000 polkupyörää ja 200 jalankulkijaa vuorokaudessa. Kun mukaan otetaan myös Merihaansillalta tulevat pyöräilijät, kulkisi Nihdin läpi yhteensä 4200 polkupyörää kesäpäivisin. Ilman esitettyä yhteyttä kulkee valtaosa Nihdin läpi menevistä polkupyöristä Merihaansillan läpi ja pyöriä kulkisi kaikkiaan noin 3000.

Uusi siltayhteys näyttäisi mallin mukaan houkuttelevan pohjoisesta Arabianrannan suunnasta sekä Kulosaaren suunnalta tulevaa pyöräliikennettä kulkemaan enemmän Nihdin kautta. Itäbaanan pyöräliikennettä siirtyisi kulkemaan enemmän myös Mustikkamaan kautta. Pyöräliikennettä vähenisi perustilanteeseen nähden Sörnäisten rantatiellä sekä Hanasaarenlaiturilla ja Merihaansillalla. Myös Kruunuvuorenrannasta tulevaa pyöräliikennettä siirtyi kulkemaan Tervasaaren kautta.

Uusi siltayhteys palvelisi etenkin niitä, joiden määränpää on eteläisessä kantakaupungissa. Uusi silta houkuttelisi kulkemaan enemmän Pohjoisrannan kautta, jolloin pyöräliikenne vähenisi myös Kaisaniemen suunnilla.

Siltayhteyden mahdollistaminen

Nihtiin nyt suunniteltavat ja toteutettavat rantarakenteet eivät estä tämän siltayhteyden rakentamista. Silta tulisi rakennettavan rantamuurin yli ja liittyisi Nihdin katuverkkoon noin tasolla +3.

Siltavaihtoehtojen vaikutus maisemaan ja Tervasaaren virkistyskäyttöön

Ehdotetun siltayhteyden maisemallinen vaikutusalue käsittää Kruununhaan itä- ja koillisrannan, Merihaan, Hanasaaren ja Nihdin tulevat asuinalueet, Korkeasaaren ja Hylkysaaren sekä Katajanokan pohjoisrannan. Sillan korkeudesta riippuen sen maisemallinen vaikutus voi ulottua kauemmaskin. Erityisesti siltayhteys muuttaa maisemaa Merihaan suunnalta kohti Kruunuvuorenselkää, jolloin silta asettuu avoimen kaukokerinäkymän eteen. Tervasaarta ympäröivään maisematilaan on jo päätetty rakentaa kolme uutta siltaa, jotka vähentävät maiseman avoimuutta. Uusien maisemaa rajaavien siltojen rakentamista tulee harkita hyvin huolellisesti. Idästä ja kaakosta, Korkeasaaren ja Hylkysaaren

suunnalta katsottuna silta asettuu osaksi Pohjoisrannan kaupunkisiluet-
tia. Länneistä Liisankatua pitkin Tervasaareen saavuttaessa silta muo-
dostaa katunäkymään hallitsevan päätepisteen. Mikäli silta linjataan
Tervasaaren kannakselle, vaatii se voimakkaita maanrakennus- ja mai-
semointitoimenpiteitä kannaksen alkupäähän. Lisäksi kannakselle ulot-
tuva silta muuttaa maisemaa etenkin Tervasaaresta pohjoiseen ja Ha-
kaniemen suuntaan.

Maisemallisten vaikutusten lisäksi siltayhteys tulee kaikissa vaihtoeh-
doissa vaikuttamaan Tervasaaren luonteeseen virkistysalueena. Suo-
raan Tervasaareen linjattavissa vaihtoehdoissa saaren kulutus ja läpi-
kulku kasvavat huomattavasti, ja saaren tunnelma muuttuu läpikulkuli-
kenteen takia. Kannakselle linjattava silta ohittaa itse Tervasaaren,
mutta vaikuttaa sen ympäristöön merkittävästi.

Tervasaari on Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan in-
ventoinneissa luokiteltu arvoympäristöksi (arvoluokka III). Arvoympäri-
stöt ovat historiallisesti tai kulttuurihistoriallisesti merkittäviä kohteita tai
edustavat tietyn aikakauden suunnitteluihanteita. Tervasaarella on
historiallista arvoa entisenä tervavarastona, sekä käyttöarvoa Kruu-
nunhaan alueen tärkeänä ulkoilusaarena. Kohde on olennainen osa
Pohjoissataman rantamaisemaa ja merellistä julkisivua. Saaren historia
tervavarastona ulottuu aina 1600-luvulle asti, joten se on myös osa
Helsingin varhaista teollisuushistoriaa. Saarella sijaitsee vielä yksi sä-
ilynyt terva-aitta, joka on rakennettu vuonna 1805. Kannas saarelle ra-
kennettiin vuonna 1939 ja yleisölle saari avattiin 1970-luvulla. Terva-
saaren pohjoispuolella, merenpinnan alla on vuonna 2014 paikannettu
muinaisen laiturin jäänteitä. Kohde kuuluu muinaismuistolain nojalla
rauhoitettuihin kiinteisiin muinaisjäänneksiin. Arkistolähteistä tiedetään,
että laituria on käytetty Tervasaassa säilytetyn tervan ja lautojen lai-
vaamiseen. Laituri on rakennettu 1862 ja 1866 välisenä aikana. Terva-
saari kuuluu myös maakunnallisesti arvokkaaksi luokiteltuun Helsingin
empire-keskustan kulttuuriympäristökokonaisuuteen. Helsingin maise-
makulttuurikartalla saari on luokiteltu aikakaudelleen tyypilliseksi puis-
toksi. Valintakriteereissä on painotettu erityisesti helsinkiläisen kulttuu-
rimaiseman kannalta keskeisiä erityispiirteitä ja helsinkiläisten vapaa-
ajan vietosta kertovia paikkoja.

Nihti–Tervasaari siltayhteyden vaikutus venepaikkoihin

Siltayhteyden taakse Hakaniemen puolelle jäisi noin 80 nykyistä vene-
paikkaa, joissa myös purjeveneet voivat ankkuroitua. Nihdin asema-
kaavassa oleva venesatama jäisi tämän sillan taakse.

Sillan vaikutus Hakaniemen kehittämiselle ja venepaikkoihin

16.06.2021

Veneilyn ja muun vesiliikenteen yhteystarpeet esimerkiksi Hakaniemen suuntaan ovat erittäin merkittävät. Hakaniemenrannan kehittämisen yhtenä tavoitteena on kehittää Hakaniemeä vesiliikenteen ja joukkoliikenteen solmukohtana. Entiseen Sompasaaren satama-altaaseen asema-kaavoissa varattu tontteja laivoille. Niiden tulee päästä vesitse paikoilleen ja joskus poisikin. Uuden suunniteltavan Hakaniemen sillan alikukkorkeus tulee olemaan keskivedenpinnasta 5 metriä, joten Nihdin ja Tervasaaren välisen sillan alikukkorkeuden tulisi olla vähintään yhtä suuri. Koska Tervasaaren ja Nihdin välistä siltaa ei olisi pituuskaltevuksien eikä maisemallisten syiden takia kannattaisi tehdä niin korkeana, että myös purjeveneet pääsisivät siitä alitse, kannattaisi silta toteuttaa avattavana siltana.

Valtuustoaloite

Valtuutettu Jenni Pajunen ja 16 muuta valtuutettua ovat tehneet 20.1.2021 seuraavan valtuustoaloitteen:

"Suunnitelma kevyen liikenteen sillan toteuttamiseksi Kalasataman Nihdistä Tervasaareen

Kevyen liikenteen sillan rakentaminen Nihdin eteläkärjestä Tervasaareen parantaisi merkittävästi alueen saavutettavuutta, houkuttelevuutta ja yhteyksiä eteläiseen kantakaupunkiin. Silta toisi Kauppatorin Nihdistä kävelyetäisyydelle. Siltaa pitkin Kruununhaasta ja Katajanokalta avautuisi nopea pääsy pyörällä ja kävellen Kalasatamaan, Mustikka- maalle ja Korkeasaareen. Hanasaaren voimalan sulkemisen 2024 jälkeen myös tarve laivaliikenteelle poistuu. Silta lisäisi kevyen liikenteen käyttöä ja sikäli myös alueen kestäväää kehitystä. Kevyen liikenteen silta ja alueelle suunniteltu pienvenesatama tai rantabulevardit eivät myöskään sulje toisiaan pois - hyvällä suunnittelulla ne kaikki voidaan toteuttaa.

Kalasataman Nihdin ja Tervasaaren välistä kevyen liikenteen siltaa on käsitelty mm. valtuuston 2019 hyväksymän ponsivastausten yhteydessä, mutta kaikkia olennaisia näkökantoja ei ole aiemmissa selvityksissä otettu huomioon. Suunnitelmiin on vastausten mukaan tarkoitus palata vasta 2026 jälkeen.

Sillan rakentamista olisi järkevämpää selvittää huolellisesti ennen alueen muiden uusien siltojen rakentamista ja käyttöönottoa. Kattavampi suunnitelma sillasta on parasta toteuttaa nyt, jotta alueen asukkaille ja veneilijöille ei aiheudu myöhemmin tarpeetonta haittaa.

Aiemmissa selvityksissä ei ole huomioitu sillan positiivisia vaikutuksia keskustan elinvoimaan, joka on noussut erityisen tärkeäksi ja haasteelliseksi kysymykseksi. Ne eivät myöskään huomioi positiivista vaikutusta

Kruununhaan ja keskustan asukkaiden pääsystä Mustikkamaan ja Korkeasaaren virkistysalueille. Sillan maisemavaikutuksia on vaikea arvioida ilman havainnekuvia.

Lähtökohtana siltavaihtoehdon selvittämiseksi tulee olla entistä paremmat olosuhteet venepaikoille, joka vaatii suunnitelmallisuutta. Aiemmissä selvityksissä ei ole kartoitettu mahdollisuuksia muuttaa matalien ja korkeiden veneiden sijoittelua alueella niin, että kaikille suunnitelluille veneille löytyisi tilaa.

Me aloitteen allekirjoittajat esitämme, että valtuustolle tuodaan päätettäväksi nopealla aikataululla suunnitelma Kalasataman Nihdin ja Tersasaaren välisen kevyen liikenteen sillan toteuttamisesta."

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristön toimialaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 15.4.2021 mennessä.

Lisätiedot

Olli-Pekka Aalto, projektinjohtaja, puhelin: 310 39681
ollipekka.aalto(a)hel.fi